Nerabeen nortasunaren garapena

1. Oinarrizko datuak

- **Modulua:** Generikoa
- **Izaera:** Derrigorrezkoa
- **ECTS kredituak:** 3
- **Iraupena:** 3 aste
- **Irakaslea:** Ane Ablanedo Larrión

2. Irakasgaiaren azalpena eta testuingurua

Irakasle izateko eginkizunean, berebiziko garrantzia du nerabeen garapen-prozesua zein den ezagutzea, beren psikologia nolakoa den jakitea, baita zeintzuk diren ere urte horietako gertakari ebolutibo garrantzitsuenak. Izan ere, funtsezkoa da jakitea zenbateraino dagoen nerabe baten jarrera, jokabidea eta ikasketa-prozesua, prozesu maduratibo honek baldintzatuta.

3. Konpetentziak

- Psikologia ebolutiboak giza garapenari egiten dizkion ekarpenak ulertu eta kontrastatzea, prozesu horrek nerabezaroan dituen ezaugarri bereizgarriak azpimarratuz.
- Garapen ebolutiboak nerabezaroan izan ditzakeen oinarrizko ezaugarriak eta disfuntzioak identifikatu eta deskribatzea, garapen ebolutiboko hainbat eremu ezagutuz (biologikoa, kognitiboa eta psikosoziala).
- Esku hartzeko proposamenak egitea, gaitasun, behar eta erritmo ebolutibo ezberdinak kontuan hartuta, prebentzioa eta ikasle nerabeen nortasuna garatzea ahalbidetuko dutenak.

4. Ikas-emaitzak

1. Nerabeak eta nerabezaroa interpretatzeko dugun moduan gizarteak eta garaiak duten eraginaz ohartu da.

2. Giza-garapenari buruzko gako orokorrez jabetu da.

3. Pertsonen (eta zehazkiago, nerabeen) jokabidearen atzean egon daitezkeen arrazoi emozionalak, kulturalak, kognitiboak, historikoak eta abar zein diren ezagutzeko behaketa nolakoa izan behar den ikasi du.

4. Nerabeen garapen emozionala ezagutzen du.

5. Nork bere historia emozionalari buruzko memoria aktibatu du, hausnarketa egin du, eta gure lanerako tresna gisa erabiltzera ohitu da.

6. Irakasle bezala ikasleengan izan dezakegun eragin positiboaz edo negatiboaz kontzientzia hartu du.

7. Nerabeen garapen positiboa eta osasungarria gertatzeko ikastetxeek eduki beharreko kualitateak zein diren ikasi du.

8. Ikasle baten arazo edo ezinegon baten aurrean egin beharreko analisi sakonerako gakoak zein diren hausnarketa egin du.

9. Ikasle baten arazo baten azterketa analitikoa egiten ikasi du.

10. Nerabeen garapena ulertzen du DILAN lanean era integratuan eta konplexuan aplikatzeko moduan.

11. Taldean lan egiteko eta komunikatzeko gaitasunak garatu ditu.

5. Edukiak

1. GAIA: Izan ginen nerabe horri begira jartzea.

2. GAIA: Nerabezaroa, giza garapenaren garai bat.

3. GAIA: Garapena nerabezaroan, arlo ezberdinetan.

4. GAIA: Nerabezaroari buruz dagoen irudi soziala. Eskola-testuinguruaren funtzioa nerabezaroan.

6. Metodologia

Ikasgaiak **ikaskuntza autonomo eta esanguratsua** bultzatuko du **metodologia aktibo** baten bidez, eta UEUren online ikas-irakaskuntzarako eredu pedagogikoan oinarrituko da. Alderdi teorikoa eta praktikoa uztartuko ditu, arreta ikaskuntza-prozesuan eta konpetentzietan jartzeko.

7. Tutoretza

Tutoretza-saioen helburua ikasgaiaren inguruko zalantzak argitzea izango da. Bideo-bilera sinkronoak izango dira, eta, ikasgaiak irauten duen bitartean, bi egingo dira gutxienez. Saioen egunak eta ordutegia irakasleak proposatuko ditu Ikasgela Birtualean.

8. Ebaluazioa

Ikasgaien ebaluazioa jarraitua eta hezitzailea izango da. Kalifikazioetarako, gai bakoitzeko zereginak, azken produktua eta parte-hartzea baloratuko dira. Ikasketa-prozesuan zehar eginiko hausnarketa pertsonalei eta talde-dinamikan eginiko ekarpenei ere garrantzia emango zaie.

9. Bibliografia

Oliva, A. y Parra, A. (2004). Contexto familiar y desarrollo psicológico durante la adolescencia. En E. Arranz (Ed.), Familia y desarrollo psicológico (pp. 96-123). Madrid: Pearson Prentice Hall.

Oliva, A., Parra, A. y Sánchez-Queija. (2002). Relaciones con padres e iguales como predictoras del ajuste emocional y conductual durante la adolescencia. Apuntes de Psico- logía, 20, 3-16.

Oliva, A., Parra, A., Sánchez-Queija, I. y López. F. (2007). Estilos educativo materno y paterno: evaluación y relación con el ajuste adolescente. Anales de Psicología, 23 (1), 49-56.

Oliva, A., Ríos, M., Antolín, L., Parra, A., Hernando, A. y Pertegal, M.A. (en prensa). Más allá del déficit: Construyendo un modelo de desarrollo positivo adolescente. Infancia y Aprendizaje.

Parra, A. y Oliva, A. (2002). Comunicación y conflicto familiar durante la adolescencia. Anales de psicología, 18, 215-231.

Parra. A. y Oliva, A. (2006). Un análisis longitudinal sobre las dimensiones relevantes del estilo parental durante la adolescencia. Infancia y Aprendizaje, 29, 453-470.

Arranz, E. (1998): Modelos del desarrollo psicológico humano, EHUko Argitalpen Zerbitzua, Leioa.

Berger, S. K. eta Thompson, R. A. (1998): Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia, Médica Panamericana, Madril.

Berk, L. E. (1999): Desarrollo del niño y del adolescente, Prentice-Hall, Madril. Delval, J. (1996): El desarrollo humano, Siglo XXI, Madril.

Berzonsky (Eds.). Blackwell Handbook of Adolescence. Oxford: Blackwell Publishing, 269-289. Sastre, G. y Moreno, M. (2002). Resolución de conflictos y aprendizaje emocional. Una perspectiva de género. Barcelona: Gedisa.

Castillo, G. (2005) El adolescente y sus retos. Madrid: Pirámide.

Erikson, E. (2000) El ciclo vital completado. Barcelona: Paidós.

Gessell, A.; Llg, F eta Ames, L(1997). El adolescente de 10 a 16 años. Barcelona: Paidós.

Giddens, A. (2000). Un mundo desbocado. Madrid: Taurus.

González, Y. (2021) De crisálida a mariposa. Madrid: RBA

Kail, R.V. eta Cavanaugh, J.C. (2006): Desarrollo Humano, Thomson, Madril. Lefrancois, G. L. (2000): El ciclo de la vida, Thompson, Madril.

Kaplan, L. (1991). Adolescencia, el adiós a la infancia. Barcelona: Paidós.

Ledoux, J. (1999). El cerebro emocional. Barcelona: Ariel/Planeta.

Lehalle, H. (1986). Psicología de los adolescentes. Barcelona: Crítica.

Lizaso, I. eta Apodaka, M. Giza garapen psikologikoaren ereduak I, UEU arg.

Marchesi, A.; Palacios, J. eta Carretero, M. (1986): Psicología evolutiva, Alianza, Madril, 1. lib.

Marchesi, A.; Palacios, J. eta Coll, C. (Itzulpena: 1999): Garapen psikologikoa eta hezkuntza, EHUko Argitalpen Zerbitzua, Leioa.

Morin, E. (2001). Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós.

Palacios, J.; Marchesi, A. eta Coll, C. (2001): Desarrollo Psicológico y Educación, Alianza Editorial, Madril, 1. lib.

Papalia, D. E. eta Olds, S. (1992): Psicología del desarrollo de la infancia a la adolescencia, McGraw-Hill, Madril.

Parra, A., Oliva, A. y Sánchez-Queija, I. (2004). Evolución y determinantes de la autoestima durante los años adolescentes. Anuario de Psicología, 35, 331-346.

Reichert, E. (2011). Infancia, la edad sagrada. Barcelona, Ed. La Llave.

Rice, R. (1997): Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital, Prentice-Hall, Mexiko.

Santrock, J. W. (2006): Psicología del Desarrollo. El Ciclo Vital, McGraw-Hill, Madril.

Shaffer, D. (2000): Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia, Interna- tional Thomson, Mexiko.

Oliva, A., Hernando, A., Parra, A., Pertegal, M.A., Ríos, M. y Antolín, L. (2008). La promoción del desarrollo adolescente: recursos y estrategias de intervención. Sevilla: Consejería de Salud, Junta de Andalucía.

Parra, A., Oliva, A. y Antolín, L. (2009). Los programas extraescolares como recurso para fomentar el desarrollo positivo adolescente. Papeles del Psicólogo, 30, 3-13.